

Naam: M. Hilberts
Datum: 09 juni 2020
Team/teamonderdeel: /
Telefoonnummer: 541531

Voorstel aan de raad

Onderwerp
Hoofdpogave
Portefeuillehouder

Opheffen Gemeenschappelijke Regeling Soweco
Hoofdtakveld **Sociaal domein**
A. Maathuis

Samenvatting raadsvoorstel

Het college wil vanaf 2021 de uitvoering van de Wsw op lokaal niveau vorm gaan geven. Hiermee worden de sturingsmogelijkheden op de Wsw vergroot, en is het college in staat om meer samenhang aan te brengen in de uitvoering van het sociaal domein in het algemeen en de Participatiewet in het bijzonder. Ook de andere gemeenten met wie de gemeente Almelo verbonden is in de GR Soweco hebben dit verlangen. Daarom zijn er samenwerkingsafspraken gemaakt met deze gemeenten en de Raad van Commissarissen en directie van Soweco NV. Deze samenwerkingsafspraken betreffen zowel Wsw-ers als een brede doelgroep van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Hiertoe wordt een faciliteit voor beschermt werken, training, begeleiding en opleiding voor de gemeenten Twenterand, Wierden, Tubbergen en Almelo ingericht. Om deze afspraken verder in te kunnen vullen, zal de GR Soweco opgeheven moeten worden. Het college vraagt de raad daarom om toestemming om de GR Soweco op te heffen.

Voorgesteld raadsbesluit

Toestemming te verlenen tot opheffing van de gemeenschappelijke regeling Soweco per 1 januari 2021.

Inleiding

Op 24 maart 2020 heeft ons college de contourennotitie "De nieuwe samenwerking van de zes gemeenten binnen de lokale uitvoering van de Wsw" vastgesteld. De notitie heeft na veelvuldig overleg, zowel ambtelijk als bestuurlijk, de instemming van directie en RvC van Soweco NV. Tijdens deze overleggen heeft de zorg voor de Sw-medewerkers en het behoud van kennis en kunde immer voorop gestaan. Dit heeft z'n weerslag gevonden in de contourennotitie en heeft geleid tot de uitgangspunten zoals ze nu zijn geformuleerd.

Eén van die uitgangspunten opgenomen in de contourennotitie is dat de gemeenschappelijke regeling Soweco (hierna: de GR) wordt opgeheven, mede ingegeven doordat de zes deelnemende colleges meer regie willen voeren op het beleid en de uitvoering ten aanzien van de Wsw en, daar waar dit tot voordeel strekt, meer samenhang wensen te zoeken met de uitvoering van de Participatiewet en overige beleidsvelden binnen het sociaal domein. Opheffing van de GR stelt de colleges in de gelegenheid om directer te sturen op taken en de zorg voor de Sw-medewerkers.

De Sw-medewerkers nu nog in dienst van het openbaar lichaam van de GR, zullen per 1 januari 2021 van rechtswege een dienstbetrekking krijgen bij de gemeente van inwoning, overigens met behoud van alle rechten en plichten zoals zij die nu ook kennen op basis van de CAO sociale werkvoorziening. De gemeenten zullen alle Sw-medewerkers die werkzaam zijn in de gemeentelijke groenvoorziening integreren in de eigen buitendienst. De gemeenten Almelo, Tubbergen, Twenterand en Wierden hebben aangegeven een stichting te willen oprichten ten behoeve van de gezamenlijke uitvoering van beschut werk, welke tevens fungeert als terugvaloptie voor Sw-medewerkers. De gemeenten Hellendoorn en Rijssen-Holtten hebben aangegeven lokaal invulling te geven aan de Wsw en de Participatiewet ook waar dat ziet op beschut werk.

Overig personeel, niet zijnde Sw, wordt overgenomen door de deelnemende gemeenten.

Beoogd effect

Lokale sturing op beleid en uitvoering Wsw – in samenhang met Nieuw Beschut vallend onder de Participatiewet – door opheffing van de GR.

Argumenten voor

1.1 De deelnemende colleges aan de GR wensen meer regie te kunnen voeren op de uitvoering van de Wsw.

De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wsw en de Participatiewet. Dat impliceert ook dat de gemeente de regie voert in deze domeinen. In ieder geval de beleidsregie en in bepaalde taken ook de uitvoeringsregie. De gemeente wil de taken die hierbij horen in ieder geval in samenhang bezien en waar mogelijk, en zeker als dit tot voordelen leidt, samenbrengen in de uitvoering.

1.2 Door opheffing van de GR zijn de colleges weer zelf bevoegd de Wsw uit te voeren.

De uitvoering van de Wsw is nu belegd bij de GR. Hiertoe zijn de taken en bevoegdheden ten aanzien van de uitvoering van de Wsw, behoudens wachtlijstbeheer en begeleid werken, gedelegeerd aan de GR. Delegatie staat in de weg aan de uitvoering van de Wsw door de colleges zelf, zij zijn niet langer bevoegd. Door opheffing van de GR vallen de taken en bevoegdheden ten aanzien van de uitvoering en besluitvorming weer terug aan de colleges van de deelnemende gemeenten. Door middel van de planning & control cyclus krijgt uw raad weer meer grip, zicht en directe sturing op de financiering van de Wsw.

1.3 Sturing op de Wsw niet meer op afstand.

Het huidige construct is zo vormgegeven dat de GR formeel bevoegd is de Wsw uit te voeren. Hiertoe heeft de GR middels een aanwijzingsbesluit Soweco NV (hierna: de NV) aangewezen om hieraan feitelijk uitvoering te geven. Daarmee staat de uitvoering op zeer grote afstand. De wens van de in de GR deelnemende colleges is om hierop weer meer, directe sturing te krijgen.

Het openbaar lichaam Soweco (opgericht bij GR) is enige aandeelhouder van de NV. Het openbaar lichaam zal als aandeelhouder besluiten de NV te ontbinden, waarna door de 4 genoemde gemeenten een stichting voor de uitvoering van beschut werk opgericht wordt, onder rechtstreekse aansturing van de deelnemende gemeenten conform de door ons college eerder vastgestelde contourennotitie. Ten behoeve van de oprichting van de nieuwe stichting wordt uw raad in een separaat raadsvoorstel verzocht wensen en bedenkingen in te brengen.

1.4 Er is een akkoord op hoofdlijnen ten aanzien van de toekomstige uitvoering van de Wsw.

De contourennotitie "De nieuwe samenwerking van de zes gemeenten binnen de lokale uitvoering van de Wsw" is door ons college op 24 maart j.l. vastgesteld. In de contourennotitie zijn de uitgangpunten geformuleerd ten aanzien van de toekomstige uitvoering van de Wsw. Er wordt derhalve niet enkel gewerkt aan de afbouw van het één (de GR), maar er wordt tegelijkertijd gebouwd aan de toekomst, waarbij de zorg voor de Sw-medewerkers en het behouden van kennis en kunde opgebouwd door de jaren heen bij Soweco voorop staan. De notitie heeft de instemming van directie en RvC van Soweco NV.

1.5 Conform artikel 1 Wet gemeenschappelijke regelingen dient toestemming te worden verkregen van de gemeenteraden.

Colleges van burgemeester en wethouders kunnen pas dan overgaan tot het treffen van een gemeenschappelijke regeling wanneer zij hiertoe toestemming hebben verkregen van de gemeenteraden. Onder het treffen van een gemeenschappelijke regeling wordt mede verstaan het

wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een regeling. Het opheffen van een gemeenschappelijke regeling is de meest vergaande vorm van een wijziging ervan. Er zal derhalve toestemming verkregen dienen te worden van uw raad. Overigens kan toestemming slechts dan worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

Kanttekeningen

1.1 Opheffen van de GR kan voor onrust zorgen.

Veranderingen gaan vaak gepaard met gevoelens van onrust en onzekerheid bij de medewerkers.

Voorstelbaar is dat met name de Sw-medewerkers zich ongerust maken over hun werk, de plek waar ze dat uitvoeren en of ze nog wel onderdeel zullen uitmaken van hetzelfde team.

Echter, het opheffen van de GR maakt niet dat hierin veel hoeft of zal veranderen. In de contourennotitie is tenslotte opgenomen dat alle Sw-medewerkers hun werk zullen behouden. Zij komen in dienst van de gemeenten. Daarbij behouden zij al hun rechten en plichten die zij ook nu al hebben. Voorts is het de intentie mensen zoveel mogelijk in dezelfde teams aan het werk te houden en op zoveel mogelijk dezelfde locaties als dat zij nu werkzaam zijn. Voor de overige medewerkers, niet zijnde Sw, heeft te gelden dat zij, indien gewenst, in dienst kunnen treden van de gemeenten.

Uitgangspunt is dat door evenredige inzet van alle 6 deelnemende gemeenten in de GR gedwongen ontslagen worden voorkomen.

Nu de zorg voor alle medewerkers en de Sw-medewerkers in het bijzonder, is geborgd en de kennis en kunde opgebouwd door Soweco bewaard blijft, heeft een en ander de instemming van de directie en RvC van Soweco NV. Zij dragen dit uit naar de organisatie wat tevens bijdraagt om mogelijke zorgen van medewerkers te ondervangen.

Alternatieven

Aangezien het de wens is van de huidige deelnemende gemeenten in de Gemeenschappelijke Regeling om de uitvoering van de Wsw op lokaal niveau vorm te geven, is de beste optie gezamenlijk de GR op te heffen. Dit zal dan zorgvuldig gebeuren, waarbij iedere gemeente zijn verantwoordelijkheid zal nemen.

Een alternatief scenario zou de successievelijke uittreding van een of meerdere gemeenten uit de GR zijn. Dit betekent dan voor zowel de uittredende als de (voorlopig) achterblijvende gemeenten een juridisch en financieel zeer onzekere situatie, die vele jaren kan voortduren.

Kosten, opbrengsten en dekking

Opheffing van de GR brengt logischerwijs frictiekosten met zich, welke overigens door overname van al het personeel (niet alleen de Sw-medewerkers) aanzienlijk zullen worden beperkt. En deels zullen de frictiekosten kunnen worden opgevangen door de nog aanwezige reserves binnen de GR en NV. Een eerste inschatting van deze kosten treft u aan in de bijlage bij dit voorstel.

Het liquidatieplan, waarin al de kosten ziend op frictie volledig in kaart worden gebracht, wordt opgesteld zodra het besluit tot opheffing is genomen. Voordat het algemeen bestuur het liquidatieplan zal vaststellen, worden de gemeenteraden gehoord inzake het liquidatieplan.

Vervolg

Na het besluit tot opheffing van de GR door de colleges en toestemming daartoe door de raden, besluit het algemeen bestuur van het openbaar lichaam van de GR tot liquidatie en stelt het daartoe een liquidatieplan op ter vereffening van het vermogen van de regeling. In het liquidatieplan is niet alleen oog voor de financiële consequenties van de opheffing en alle overige rechtsgevolgen, zoals deze voortvloeien uit de liquidatie, maar ook voor de gevolgen voor de werknemers in dienst van het openbaar lichaam van de GR en de werknemers in dienst van de NV. Daar waar het liquidatieplan ziet op personele consequenties, wordt de ondernemingsraad om advies gevraagd.

Bij het opstellen van het liquidatieplan worden de gemeenteraden van de in de GR deelnemende gemeenten gehoord. Het liquidatieplan wordt daarna door het algemeen bestuur van de GR vastgesteld. Tegelijkertijd wordt er door de gemeenten Almelo, Tubbergen, Twenterand en Wierden hard gewerkt aan de nieuwe organisatie voor beschut werk tevens dienend als terugvaloptie. Conform het voorstel uit de contourennotitie zal dit worden vormgegeven in een nog op te richten stichting. Op een later moment wordt het voorstel hiervoor ter besluitvorming voorgelegd aan de colleges, maar niet voordat de gemeenteraden hun wensen en bedenkingen hebben kunnen uiten. Ook voor het overige worden de lokale uitvoeringsplannen verder uitgewerkt, waarbij voor "het groen" heeft te gelden dat de detacheringen van de groenploegen bij de eigen buitendiensten nu al goeddeels plaatsvinden. De gemeenten Hellendoorn en Rijssen-Holtten zullen niet rechtstreeks deelnemen in de nieuwe uitvoeringsorganisatie en werken hun eigen lokale plannen uit.

Bijlagen

Burgemeester en Wethouders van Almelo, _____

de secretaris,
F.W. van Ardenne

de burgemeester,
A.J. Gerritsen

De Raad van de Gemeente Almelo:

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van;

Besluit: Toestemming te verlenen de Gemeenschappelijke Regeling Soweco op te heffen.

Gedaan in de openbare vergadering van

de griffier,

de burgemeester,

drs. C.M. Steenbergen

A.J. Gerritsen